

РЕЦЕНЗИЯ

по конкурс за заемане на академична длъжност „професор“ по научна специалност „Социална политика и политология“, професионално направление 3.4 Социални дейности,

ТУ – Варна,

обявен в ДВ бр. 29/31.03.2023 г.

с кандидат:

Тошко Христов Петров, доктор на науките, ПН 3.3 Политически науки, доцент, Ръководител на катедра „Социални и правни науки“, Електротехнически факултет, Технически университет – Варна

Рецензент: проф. д-р Цветан Георгиев Цветков, Университет за национално и световно стопанство – София

1. Общи положения и биографични данни

Доцент д.н. Тошко Христов Петров е роден през 1958 година. Завършва висше образование по специалност „Организация и управление на промишленото производство“, ОКС „магистър“ и втора специалност „Организация и управление на административната дейност“ през 1983 г. в Университет за национално и световно стопанство – София. През 1996 год. придобива образователната и научна степен „доктор“ по научна специалност „Политология“. За периода 1985 - 2002 година е преподавател във ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“ – Варна, заемайки последователно академичните длъжности, „асистент“, „старши асистент“, „главен асистент“ и „доцент“. През 2003 година е избран за доцент по научната специалност „Политология“ в Технически университет – Варна, където работи и в настоящия момент. Няколко мандата (2007 – 2011 г., 2011 – 2015 г.; 2019 г и до сега) е ръководител на катедра „Социални и правни науки“, а в периода 2015 – 2019 година заема длъжността Зам.-Ректор на Технически университет – Варна. През 2013 год. успешно защитава дисертация на тема „Приложение на игровото моделиране в ситуационния политически анализ“ в катедра „Европеистика“ към Русенски университет „Ангел Кънчев“ и му е присъдена научната степен „доктор на науките“ в професионално направление 3.3 Политически науки.

Конкурсът за заемане на академична длъжност „професор“ по професионално направление 3.4 Социални дейности и научна специалност „Социална политика и политология“ е подкрепен с решенията на: Катедрен съвет на катедра „Социални и правни науки“ и на Факултетен съвет на Електротехнически факултет.

2. Общо описание на представените за конкурса материали

Кандидатът доц. Тошко Петров е представил за рецензиране общо 29 научни труда, от които една монография (хабилитационен труд), 25 статии и научни доклади, от които 18 самостоятелни и 7 в съавторство, 3 учебника и учебни пособия. Считаю, че всички представени публикации са по проблематиката на конкурса и се приемат за рецензиране.

Документите за участие в конкурса включват следните материали: списък на публикациите за участие в конкурса, както и тези участвали в предходни процедури за заемане на академична длъжност и за придобиване на научна степен „доктор на науките“; справка за научните и научно-приложните приноси; отчет на учебната заетост на кандидата за учебната 2019-2020 година; списък на цитиранията; списък на успешно защитили докторанти; списък за участие в научни проекти; списък за ръководство на научни проекти; декларация за оригиналност; справка в съответствие с изискванията на чл.26 от ЗРАСРБ, ал. 3 от ПП ЗРАСРБ и чл. 1 от ПУРЗАД в ТУ – Варна за изпълнение на минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „Професор“ в област на висше образование 3. Социални стопански и правни науки, ПН 3.4 Социални дейности и други.

От представената справка за изпълнение на минималните национални изисквания за заемане на посочената по-горе длъжност мога да направя заключението, че кандидатът доц. Тошко Петров успешно изпълнява тези изисквания по всички групи показатели, като по някои групи показатели надхвърля в пъти минималните изисквания.

От представения за участие в конкурса списък на публикациите става ясно че те не повтарят тези, участвали в предходни процедура придобиване на НС „доктор на науките“, и за заемане на предходна академична длъжност. Също така кандидатът декларира, че всички те представляват оригинални авторски разработки и спрямо тях не е доказано по законоустановения ред плагиатство.

3. Обща характеристика на научноизследователската и научно-приложната дейност на кандидата

От представените за рецензиране трудове прави впечатление наличието на определени области на научен интерес в които кандидатът работи задълбочено, аналитично и компетентно и постига реални научни резултати. Считаю, че кандидатът притежава оригинален научен почерк при разработката на определени важни проблеми

за политическата и социалната сфера на обществото. В тази връзка бих могъл да отбележа: направен е сполучлив опит за теоретично осмисляне на социалните общности, формиращи се в резултат на участието на гражданите в процесите на персоналното конструиране на основните структури на политическата власт, най-вече чрез гласоподаване за определени политически актьори. Успешно е подбран и приложен един универсален методологически подход при изследването на електоралното поведение на българските избиратели, чрез който се стига до идентифицирането на такава специфична социална общност, каквато е електоралната общност. Определени са основните структурни елементи на електоралната общност и взаимодействието между тях. Разработена е спираловидна графична парадигма на електоралната общност. На базата на конкретни политически реалности в нашата страна са обогатени теоретичните основи на електоралното поведение на българските избиратели – форми на участие във формиране на политическата власт, особености на гласоподаването, начини на формиране на политическите ориентации и др. Изследвани и анализирани са особеностите на процеса на формирането на политическите предпочитания при българските избиратели и на тази основа са изведени неговите основни характерни особености. Дефинирани и обосновани са четири типа гласоподаване, основани върху определени черти на поведението в политическата среда, характерни за българските избиратели. На тази основа са разработени три основни скали, посредством които се реализира политическия избор на българските избиратели – идеологическа, ценностна и ситуационна. Анализирани са възможностите за усъвършенстване на избирателната система у нас на основата на сравнителен анализ на добри практики при използването на сравнително малко познати избирателни системи, даващи възможност за точно и справедливо отчитане на вота на избирателите; въпроси свързани с ефективността и стандартизацията на различни видове социални услуги.

Голяма част от разработките имат непосредствена практическа насоченост: разработена система от математически обвързани многофакторни регресионни модели, с помощта на която могат да се определят основните фактори оказващи съществено влияние върху електоралния избор на поддръжниците на съответната партия; разработен е проект за нова избирателна система, преодоляваща в голяма степен недостатъците на съществуващата; създаване и апробиране на система от стандарти за качество за социални услуги за пълнолетни лица и др.

4. Оценка на педагогическата подготовка и дейност на кандидата

Кандидатът за участие в конкурса притежава необходимия педагогически опит и компетентност. Съгласно представените документи, притежава продължителен педагогически опит и подготовка отговаряща на изискванията за академична степен „професор“ – 38 години академичен стаж, преминал е през всички академични длъжности (асистент, старши асистент, главен асистент, като доцент е вече 20 г.). Водил е множество лекционни курсове като хабилитиран преподавател по съответстващи на научната му специалност лекционни курсове по учебни дисциплини в бакалавърски, магистърски и докторски програми в ПН 3.4 Социални дейности в Технически университет – Варна. Осъществил е специализации във водещи чуждестранни университети. Владее два чужди езика (испански език и руски език). Като дългогодишен ръководител на катедра е доказал, че притежава необходимите управленски и социални компетенции.

5. Основни научни и научно-приложни приноси

Установените в научните трудове на кандидата научни, научно-приложни и методически приноси са безспорни и са личен принос на кандидата. Аз бих ги формулирал по следния начин:

Научни приноси:

На базата на конкретни политически реалности в нашата страна са разработени теоретичните основни на електоралното поведение на българските избиратели – форми на участие във формиране на политическата власт, особености на гласоподаването, начини на формиране на политическите ориентации и др. (I – I, II – I, III – II, 12, 13)¹

Дефинирани са и са обосновани различията между четири типа гласоподаване, основани върху определени черти на поведението в политическата среда, характерни за българските избиратели – целерационално, ценностнорационално, емоционално и традиционно. На тази основа са разработени три основни скали, посредством които се реализира политическия избор на българските избиратели – идеологическа, ценностна и ситуационна. (I – I, II – I, III – 13).

¹ Номерацията е според разработените от кандидата Резюмета на научните трудове представени за участие в конкурса.

Разработена е рамка за прилагане на количествени и експертни методи и на оптимална стратегия при вземане на политически решения и използване на принципа за оптималност при намирането на решение на задачи с многокритериален характер от информирана експертна група. (III – 3, 4, 7, 8).

Идентифицирани са теоретични и методологически проблеми на избирателните системи, въз основа на което са установени възможности за усъвършенстване на избирателната система в страната и внедряване на различни разновидности на избирателна система за подобряване на изборния процес. (I – 1, II – 1, III – 11, 12, 13, 14, 15).

Разработена е рамка за оценяване на ефективността на социалните услуги и са предложени методи за нейното измерване и оценка, въз основа на методите Data Envelopment Analysis (DEA) и на експертни оценки. (I – 2, III – 17, 18, 19, 21, 22, 23, 25).

Предложени са насоки за усъвършенстване на системата за стандартизация на социалните услуги в страната въз основа на анализ на проблемите на качеството и стандартизацията на социалните услуги. (III – 17, 18, 19, 20, 24).

Научно-приложни приноси:

Разработена е система от математически обвързани многофакторни регресионни модели, с помощта на която могат да се определят основните фактори оказващи съществено влияние върху електоралния избор на поддръжниците на съответната партия. Селектирани са факторите оказващи значимо влияние. Разработена е методика за проверка адекватността на така разработените регресионни модели чрез използването на процедурата за статистическа проверка на хипотези. (II – 1).

Обоснована е тезата за възможността чрез многофакторни регресионни модели да се конструират средносрочни електорални прогнози, както и са представени възможности за разширяване на техния евристичен и прогностичен потенциал. (II – 1).

Разработване и анализиране на алтернативни избирателни системи с възможности за усъвършенстване на избирателната система при видовете избори в страната. (I – 1, II – 1, III – 11, 12, 13, 14, 15).

Създаване и апробиране на методика за оценяване на качеството на социалните услуги за лишени от родителска грижа деца и на система от стандарти и критерии за оценяване на качеството на социални услуги за пълнолетни лица. (I – 2, III – 1, 23, 24, 25).

Методически приноси на кандидата:

Считам, че освен научните и научно-приложни приноси, кандидатът е постигнал и значими методически приноси, които могат да са формулират по следния начин:

Внедряване на резултатите от научните и научно-приложните приноси от изследванията и научните трудове и публикации на кандидата в обучението на студентите в ОКС „бакалавър“, ОКС „магистър“ и ОНС „доктор“ от ПН 3.4 Социални дейности в Технически университет – Варна, чрез включването на подходящи и научно и педагогически обосновани основни моменти от тях в разработени авторски учебни програми и водени от него лекционни курсове по учебни дисциплини.

Постигнатите научни и научно-приложни резултати имат съществен принос за интегриране на съвременни постижения и иновативни теории и практики в обучението на студентите и докторантите от специалностите и акредитираната докторска програма в ПН 3.4 Социални дейности в Технически университет – Варна.

Постигнатите резултати от научните и научно-приложните приноси се използват за научното, професионалното и педагогическото формиране и развитие на академичния състав в катедра „Социални и правни науки“ и формиране на научна и преподавателска школа в Технически университет – Варна.

Цитирания на научните трудове на кандидата и представителност на изданията

Кандидатът е предоставил в документацията по конкурса информация за 20 цитирания на 10 собствени и 2 в съавторство научни публикации (монографии, научни статии и доклади, учебници и учебни пособия) в научни списания, годишници и сборници от научни конференции на университети в страната и една в сборник на научна конференция в чужбина (Гърция). Тези факти ми дават основание за заключението, че идеите на кандидата са придобили достатъчно широка популярност сред научната общност.

6. Значимост на приносите за науката и практиката

Представените в научните трудове на кандидата приноси позволяват да се открие значимостта им в следните области:

Изследване на електоралното поведение на българските избиратели и идентифициране на електоралната общност.

Обогатени са теоретичните основни на електоралното поведение на българските избиратели и процеса на формирането на техните политически предпочитания.

Разработена е система, подпомагаща определянето на основните фактори оказващи влияние върху електоралния избор.

Усъвършенстване на процесите на оценяване на качеството на социалните услуги и подобряване на системата за стандартизация и оценка на ефективността на социалните услуги в България.

Систематизирани са основните теоретични и методологически проблеми на изборителните системи и са представени на възможности за усъвършенстване на изборителната система в България.

Резултатите от научните и научно-приложните приноси подпомагат научното и педагогическото развитие на преподавателите в катедра „Социални и правни науки” и стимулират формирането на научна и преподавателска школа в Технически университет – Варна.

7. Критични бележки и препоръки

По отношение на представената от кандидата научна продукция като цяло нямам конкретни критични бележки. Смятам, че продължаването на изследванията в посочените по-горе направления, в които кандидатът е постигнал значими резултати и е реализирал научни и научно-приложни приноси би било перспективно и би обогатило и доразвило постигнатите вече резултати.

8. Лични впечатления и становище на рецензента

Познавам кандидата, доц. д.н. Тошко Христов Петров от 44 години – от периода на студентските му години в УИСС (бивш Висш икономически институт – София). Личните ми впечатления от кандидата, са за компетентен, задълбочен и аналитичен изследовател, както и за опитен и ерудиран в своята научна област университетски преподавател.

9. Заключение

Считам, че кандидатът за участие в конкурса доц. д.н. Тошко Христов Петров е авторитетен и признат сред академичните среди у нас и в чужбина изследовател и

преподавател по научната си специалност и професионално направление. Доказателство за това са неговата академична продукция, цитиранията на представители на академичната общност в страната и извън нея, осъществените специализации и изнесени лекции в чуждестранни университети.

Кандидатът за участие в конкурса е представил и спазил необходимите количествените показатели на критериите за заемане на академичната длъжност „професор“ в съответствие с изискванията на чл. 26 от ЗРАСРБ, ал. 3 от ИП ЗРАСРБ и чл. 1 от ИУРЗАД в ТУ – Варна за изпълнение на минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „професор“ в област на висше образование 3. Социални стопански и правни науки, професионално направление 3.4 Социални дейности.

Моят анализ на представената от кандидата документация за участие в конкурса ми дава основание да направя обосновано заключение, че е налице изпълнение на минималните научно-метрични изисквания в съответствие с ППЗРАСРБ. С пълна увереност предлагам на уважаемото научно жури да избере кандидата доц. д.н. Тошко Христов Петров за професор по научна специалност „Социална политика и политология“, професионално направление 3.4 Социални дейности.

30.06.2023 г.

Рецензент:

(пр

**Заличена информация
по Регламент (ЕС)
2016/679**